

**PODNIKATELSKÉ SUBJEKTY A PODPORA POSKYTOVANÁ Z FONDŮ
EU – PŘÍPADOVÁ STUDIE OPERAČNÍHO PROGRAMU PODNIKÁNÍ
A INOVACE (OPPI)
ENTREPRENEURIAL ENTITIES AND THE FINANCIAL SUPPORT
PROVIDED FROM EU FUNDS - OPERATIONAL PROGRAMME
ENTERPRISE AND INNOVATION (OPEI) CASE STUDY**

Petr Kolařík¹, Jana Kolaříková²

¹ Ing. Petr Kolařík, Ph.D., Vysoká škola ekonomická v Praze; Národohospodářská fakulta, Ministerstvo financí ČR, petr.kolarik@mfcz.cz

² Ing. Jana Kolaříková, Ph.D., Vysoká škola ekonomická v Praze, Národohospodářská fakulta, xtomj38@vse.cz

Abstract: Finances are an essential part of entrepreneurial activity without the entrepreneurial subject could not exist. The article focuses on the comparison of entrepreneurs' access to the financial support provided from EU funds, focusing on the Operational Programme Enterprise and Innovation (OPEI), which was implemented by the Ministry of Industry and Trade. The article focuses on an identifying differences in behavior, access and attitudes of small, medium and large enterprises in relation to the provided OPEI support. On the basis of the analysis and testing of the dependencies of the results of the questionnaire survey, it can be stated that the behavior of the beneficiaries varies from one category to another, the behavior of medium-sized enterprises is approaching rather the behavior and characteristics of large enterprises. Based on the answers received in the questionnaire survey, the areas in which the subjects' access differs (eg cluster membership) and areas where access is the same, such as the use of consultancy services, have been identified. The analysis confirmed that smaller businesses do not have the financial capabilities in particular to carry out more projects. The second part of the article aims to find the most appropriate model for identifying entrepreneurial subjects / projects that are potentially at risk of failure to default on project sustainability by assessing the financial health of beneficiaries of OPEI support that can be applied for the current and future programming period. The most suitable model that was identified is Taffler's model. Then the possibility of its application to the current and future programming period, both in the project run / administration phase and in the project application phase, is suggested.

Keywords: Bankruptcy model, business support, operational Programme Enterprise and Innovation, small and medium enterprises, structural funds

JEL Classification: R58, L26, L53

ÚVOD

Vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004 přinesl možnost čerpat finanční prostředky z fondů Evropské unie na různá zaměření, a to například oblast dopravy, životního prostředí, vzdělávání apod. a také na podporu podnikatelského prostředí. Významnost podpory podnikání a její pozitivní dopady dokumentují výsledky např. ze Švédska, kdy dle Bergströma (2000) došlo u subjektů podpořených dotací po jednom roce ke zvýšení přidané hodnoty a také produktivity. V zahraničních studiích je také velmi často zmiňován silný vztah mezi podnikáním a ekonomickým růstem (Caves, 1998; Audretsch, Fritsch, 2002; Acs, Armington, 2004a, 2004b; Van Stel a kol., 2005a; Carree, Thurik, 2008). Van Stel a Storey (2004) však upozorňují, že dopady mohou být odlišné v různých fázích vývoje ekonomiky. Pozitivní vliv podnikání se navíc nemusí projevovat ve všech regionech, např. v méně rozvinutých (Van Stel a kol.

2005b). Vliv podnikání na tvorbu pracovních míst je nepochybný, avšak řada autorů dokazuje, že je závislý na velikosti podniku a přínos k tvorbě pracovních míst je větší v případě malých a středních podniků než v případě velkých podniků (Kirchhoff, Phillips, 1988; Voulgaris a kol., 2005; Wit, Kok, 2014). Oproti tomu dle Hohtiho (2000) žádný vztah mezi velikostí podniku a čistou změnou pracovních míst není. Toto zjištění koresponduje se závěry Davise a kol. (1996), dle kterých rovněž žádný vztah neexistuje, neboť malé firmy jednak velký počet pracovních míst tvoří, ale také je ničí. Fritsch (2013) ke vztahu podnikání a zaměstnanosti uvádí, že se jedná stále o předmět výzkumu.

Podporu podnikání můžeme rozdělit do dvou skupin, a to (Veber a kol., 2012): finanční podporu (přímá / nepřímá podpora) a nefinanční podporu. Finance jsou jedním z hlavních faktorů, bez kterých by podnik nemohl existovat a bez nichž by některé podnikové procesy nefugovaly.. Například výzkum a vývoj, kvalitní marketing, výstavy a veletrhy apod. kladou na podnikatele nemalé nároky z hlediska financí. Na druhou stranu je to ale také právě i podnik, který umožňuje finance rozšířit. Vojík (2007) považuje financování za jeden z nejtěživějších problémů, se kterým se podnikatelské subjekty setkávají. Například Fidrmuc a Hainz (2010) uvádějí jako hlavní faktory selhání podniku vysokou zadluženost, nízký zisk a nízkou likviditu. Je však nutné podotknout, že příčina neúspěchu nemusí mít pouze ekonomické aspekty, ale také například aspekty technologické (např. chybný výběr technologie), dodavatelské (např. špatný výběr dodavatele), ekologické (např. ekologické normy), apod.

Finanční prostředky mohou podnikatelské subjekty získat jak od soukromých subjektů v podobě různých půjček a úvěrů, tak také od státních organizací, kdy se může jednat například o zvýhodněné půjčky, či úvěry, tak také je možné využít různých dotačních titulů. V České republice se podpoře a rozvoji podnikatelského prostředí věnuje zejména Ministerstvo průmyslu a obchodu a jím zřizované organizace. Zaměříme-li se konkrétně na strukturální fondy a operační programy (OP) v rámci něj realizované, připravilo výše uvedené ministerstvo pro programové období 2007 – 2013 Operační program Podnikání a inovace (OPPI), který navazoval na Operační program Průmysl a podnikání (OPPP) realizovaný ve zkráceném programovém období 2004 - 2006. V současném programovém období 2014 – 2020 se jedná o Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK).

Cílem článku je na základě výsledků dotazníkového šetření ověřit, zda jsou malé a střední podniky reprezentantem místního kapitálu, jak uvádějí Veber a kol. (2012) a zda se odlišuje přístup malých a středních podniků oproti velkým podnikům k podpoře poskytnuté z OPPI a identifikovat společné znaky v chování, přístupu a postojů drobných, malých, středních a velkých podniků ve vztahu k poskytnuté podpoře z OPPI. Sobeková Majková (2011), která provedla výzkum na slovenských společnostech, uvádí, že jednou z bariér ve financování MSP je vysoká cena projektů, které vypracovávají soukromé firmy. Dle této autorky je postup získání prostředků ze strukturálních fondů složitý a MSP tak potřebují pracovníky s odbornými znalostmi v oblasti dotačního procesu, což však koliduje s nedostatečným množstvím potřebných finančních zdrojů. Žižka (2008) se zabývá zájmem o členství v klastrech, o které dle něj mají větší zájem MSP než velké podniky. Dále pak je cílem článku nalézt nevhodnější model pro identifikaci podniků/ projektů, které jsou potenciálně ohroženy nedodržením udržitelnosti projektu, a to prostřednictvím hodnocení finančního zdraví příjemců podpory z OPPI, který bude možné aplikovat pro současné, i budoucí programové období. Článek je založen zejména na statistické analýze dat z databází Albertina a MagnusWeb a na analýze dat z vlastního dotazníkového šetření. Zdrojem dat byla zejména databáze proplacených projektů v rámci OPPI dostupná na stránkách Agentury CzechInvest. Některé údaje (jako např. kontaktní e-mailové adresy) byly dohledávány na stránkách příjemců podpory. Část dat byla dohledávána, či ověřována v databázi Obchodní rejstřík.

1. PODPORA PODNIKÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Obecně je možnost podnikání v České republice srovnatelná s jiným vyspělými tržními ekonomikami v Evropě. Česká republika se vyznačuje velmi dobrým růstem podnikatelské činnosti v nových firmách, kdy dle indexu TEA (tj. kvóty pro určitou zemi stanovenou z poměru počtu aktivních podnikatelů v nových, či vznikajících podnicích k počtu dospělých osob v zemi (Heřman, 2011)) vykazuje nadprůměrnou míru podnikatelské aktivity v poměru k HDP. Možné formy podpory podnikání v České republice stanovuje zákon č.47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, a jedná se o návratné finanční výpomoci, dotace, finanční příspěvek, záruky a úvěry se sníženou úrokovou sazbou. Značná část podpory podnikání pochází z rozpočtu Evropské unie, kdy se Česká republika stále ještě nachází na úrovni čistých příjemců. Že jsou strukturální fondy rozhodujícím zdrojem pro podporu podnikatelských aktivit, je pravda jen z části. Je nutné si uvědomit, že podpora v rámci těchto fondů není určena pouze pro podporu podnikání, ale jsou zde i jiné oblasti, na které je zaměřena. Například Petříček (2007) uvádí, že hlavním smyslem této podpory není podpoření jednotlivých firem, ale vytvoření vhodných podmínek pro celkový rozvoj regionů, což zahrnuje celou řadu činností včetně podnikání.

Krom podpory poskytované z Evropské unie je také ale nutné zmínit podporu poskytovanou na národní úrovni. V případě podpory poskytované pouze ze státního rozpočtu však došlo s ohledem na vstup ČR do Evropské unie k menším změnám. Od roku 2006 lze sledovat změny ve struktuře programů a právě i zdrojů. Prvním důvodem je snaha o změnu financování programů z domácích zdrojů (tj. státního rozpočtu) na zdroje, které poskytuje EU (a je zde pouze určité spolufinancování ze státního rozpočtu). Druhý důvod je snaha vlády o optimalizaci výdajové stránky, kdy je snaha eliminovat výdaje, které je možné uskutečnit z jiných zdrojů (Petříček, 2007). První důvod uváděný Petříčkem (2007) je však částečně v rozporu s jedním z principů regionální politiky, a to principem doplňkovosti, kdy by zdroje EU měly pouze navyšovat objem prostředků určených na rozvoj, nikoliv je nahrazovat.

Podpora podnikání se v programovém období 2007 – 2013 vyznačovala do jisté míry určitou nepřehledností a složitostí. V rámci podpory poskytované z fondů Evropské unie bylo možné jak čerpat finanční prostředky na podporu podnikání, tak také na podporu zaměstnanosti, vzdělávání, inovací, pokud podnikatel realizoval činnost v podporovaném regionu. Podpory podnikání se netýkal jen OPPI, ale také například OP Lidské zdroje a zaměstnanost, OP Výzkum a vývoj pro inovace a například Regionální operační programy. S ohledem na alokaci a zaměření byl však OPPI hlavním programem podpory. Dále pak bylo také možné získat různé zvýhodněné úvěry, půjčky, či záruky. Žádosti o podporu se podávaly na různých ministerstvech, např. Ministerstvu průmyslu a obchodu, Ministerstvu školství, Ministerstvu kultury apod., či institucích jako Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s. S ohledem na výši alokace programu OPPI je další pozornost zaměřena zejména na tento OP.

2. OPERAČNÍ PROGRAM PODNIKÁNÍ A INOVACE

Finanční pomoc byla v rámci tohoto operačního programu poskytována jak ve formě nevratných dotací, tak také zvýhodněných úvěrů a záruk, přičemž bylo realizováno 15 programů podpory. Za celé programové období 2007 – 2013 (resp. 2015) bylo v rámci OPPI zrealizováno celkem 12 413 dotačních projektů v celkové hodnotě 89 430 984 294,- Kč (údaj k 1. 9. 2017), které byly realizovány celkem 6 234 subjekty (CzechInvest, 2017). OPPI byl zaměřen zejména na podporu drobných, malých a středních podniků (MSP), které zaujímají ve struktuře všech českých firem dominantní postavení, kdy jejich podíl činí na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů více jak 99 % (Český statistický úřad, 2017). Žadatelem v rámci tohoto OP mohly být však také velké podniky, přičemž MSP byly podporovány minimálně ze 2/3 (podíl MSP/velké podniky bez zahrnutí Prioritní osy 4 – Inovace a Prioritní osy 7) a alespoň 1/2 alokace každé oblasti podpory musela být směřována MSP (s výjimkou Prioritních os 4 a 7) (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2014; Wokoun a kol., 2016). V rámci OPPI nebyly podporovány všechny ekonomické činnosti klasifikované dle CZ-NACE (vyločen byl např. uhelný průmysl CZ NACE B05, apod.), kdy specifika stanovovaly jednotlivé výzvy. Do prováděné analýzy není zahrnuta Prioritní osa 7, tj. Technická pomoc, která sloužila k financování aktivit spojených s přípravou, řízením, implementací, monitorováním, kontrolou, hodnocením, apod. tohoto OP. Dále pak je z analýzy

a hodnocení vyjmuta Prioritní osa 1, a oblast podpory 2.1 (bankovní nástroje). Analýza a hodnocení se týká pouze dotačních projektů.

Zadatelem o podporu v rámci OPPI mohli být fyzické osoby, právnické osoby, příspěvkové organizace, vysoké školy, územní samosprávné celky, veřejné výzkumné instituce, zájmová a profesní sdružení apod., jejichž činnost spadala mezi podporované kategorie ekonomických činností dle CZ-NACE. Podrobnosti vymezovaly opět jednotlivé výzvy programů podpory (Wokoun a kol., 2016). Nejvíce zastoupenou právní formou příjemce podpory z OPPI byla společnost s ručením omezením (70,21 %), akciová společnost (19,35 %) a dále pak fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona nezapsané v Obchodním rejstříku (4,86 %) a fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona zapsané v Obchodním rejstříku (2,13 %). Nad 1% podílem byla ještě zastoupena právní forma družstvo. „Oblíbenost“ právní formy společnost s ručením omezeným lze zdůvodnit zejména omezeným rizikem podnikání, kdy podnikatelé neručí celým svým majetkem oproti např. právní formě fyzická osoba (podnik jednotlivce). Jde-li o strukturu příjemců podpory dle počtu zaměstnanců, tak bohužel cca 5 % příjemců podpory z OPPI nemá veřejně přístupnou informaci o počtu zaměstnanců. Vyloučíme-li tedy subjekty, které nemají tento údaj uveden, dojdeme k závěru, že mezi příjemci podpory převažují subjekty zaměstnávající 10 – 49 zaměstnanců (43 %), dále pak 50 – 249 zaměstnanců (29 %), tedy malé a střední podniky. Podíl drobných podnikatelů je cca 21 %. Dané hodnoty tak potvrzují zaměření operačního programu OPPI na drobné, malé a střední podniky. Zastoupení velkých podniků činilo cca 7 %.

2.1 Komparace přístupu drobných, malých, středních a velkých podniků v přístupu k podpoře z OPPI

Za účelem zjištění názoru a postoje příjemců podpory z OPPI na podnikatelské prostředí v České republice a přínosnosti podpory poskytované z tohoto OP a dosažení cíle stanoveného v úvodu článku, bylo provedeno statistické šetření ve formě dotazníku. Dotazníkové šetření¹ probíhalo ve 4. čtvrtletí roku 2014, přičemž bylo osloveno celkem 5 832 příjemců podpory z OPPI, kteří měli k 30. 6. 2014 podepsáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace. K uvedenému datu bylo v databázi agentury CzechInvest evidováno celkem 11 322. Návratnost dotazníků činila cca 26 %. Prostřednictvím χ^2 -testu dobré shody (viz např. Řezanková, 2010 či Hendl, 2012) bylo zjištěno, že se soubor příjemců podpory, kteří vyplnili dotazník a soubor všech příjemců podpory z OPPI se co do velikostní struktury vyjádřené počtem zaměstnanců, právní formy a sídla příjemce neodlišují.

Na základě získaných odpovědí a jejich analýze, ať již na základě relativních, či absolutních hodnot, či prostřednictvím testování hypotéz (chí-kvadrát Test, ANOVA-analýza rozptylu, apod.) a v případě existence závislosti zjišťování míry intenzity této závislosti (Pearsonův kontingenční koeficient, Cramerovo V, koeficient ϕ , Goodmanovo-Kruskalovo λ , či Goodman-Kruskalovo τ , apod.) byly zjištěny následující výsledky a závěry.

Dotazníkovým šetřením byla ověřována přítomnost zahraničního kapitálu u příjemců podpory z OPPI. Na základě získaných odpovědí, byly prostřednictvím provedeného chí-kvadrát testu o nezávislosti dvou proměnných testovány následující hypotézy:

H_0 : Přítomnost zahraničního kapitálu je nezávislá na kategorii podniku, tj. zda se jedná o drobný, malý, střední, nebo velký podnik.

H_1 : *non H₀*

S ohledem na výslednou p-hodnotu (p-hodnota = 0,0000) je na 5% hladině významnosti zamítnuta nulová hypotéza o nezávislosti těchto dvou proměnných (hypotézu lze zamítnout i při zvolené 1% hladině významnosti). Existuje tedy závislost mezi kategorií podniku a přítomností zahraničního kapitálu. Tab. 1 uvádí shrnutí vypočítaných měr intenzity závislosti uvedených proměnných. Z vypočtených hodnot symetrických měr závislosti je s ohledem na jejich nižší hodnotu pohybující se kolem hodnoty 0,2 zřejmá ne zcela silná závislost mezi uvedenými proměnnými. Tato skutečnost je podpořena i vypočtenými dvěma

¹ Část výsledků dotazníkového šetření byla publikována – viz Wokoun a kol. (2016). Publikování podrobných výsledků dotazníkového šetření s časovým zpožděním je zejména s ohledem na jeden z cílů článku, a to posouzení finančního zdraví příjemců podpory, kdy bylo nutné vyčkat na dostupnost finančních dat za jednotlivé subjekty.

nesymetrickými mírami intenzity závislosti. Na základě této skutečnosti můžeme tedy konstatovat, že existuje závislost mezi přítomností zahraničního podílu u podniku a kategorií podniku, přičemž tato závislost je spíše slabší.

Tab. 1: Míry intenzity závislosti proměnné kategorie podniku a zahraničního podílu

p-value: 0,000				
C_P	V	φ	$\lambda_{y x}$	$T_{y x}$
0,260	0,191	0,269	0,000	0,060

Zdroj: Vlastní zpracování

Vzhledem k tomu, že v případě drobných a malých podniků je přítomnost zahraničního kapitálu minimální, došlo tak k potvrzení tvrzení Vebera (2012) o reprezentantech místního kapitálu a místních vlastnických poměrů, kdy jen v málo případech jsou vlastněny, či spoluvlastněny zahraničním subjektem.

Dotazníkové šetření krom jiného potvrdilo obecněji známá slabá místa, bariéry pro podnikání v ČR, a to časté změny legislativy a s tím přímo i nepřímo související administrativní a legislativní náročnost podnikání (podrobnější výsledky viz Wokoun a kol. (2016)). Na základě získaných odpovědí byla prokázána i skutečnost obtížného přístupu k finančnímu kapitálu, k půjčkám a k úvěrům, které řada autorů (Petersen, Rajan, 1994; Belás a kol., 2015; Vojík, 2010 atd.) vidí jako hlavní omezení drobných, malých a středních podniků. Dle výsledků dotazníkového šetření je větším problémem pro drobné podnikatele a malé podnikatele než pro střední a velké podniky. Skutečnost, že drobné podniky mají horší přístup k úvěrům, potvrzuje i chí-kvadrát test nezávislosti, kdy byla testována hypotéza:

H_0 : Mezi přístupem k úvěrům, půjčkám apod. a kategorií podniku neexistuje statistická závislost.

H_1 : *non* H_0

Na 5% hladině významnosti je na základě p-hodnoty (p-hodnota = 0,000) zamítnuta hypotéza o nezávislosti a je přijata alternativní hypotéza o závislosti proměnných přístupu k půjčkám, úvěrům apod. a kategorií podniku. Na základě vypočtených měr intenzity lze konstatovat, že závislost je spíše slabší. V této oblasti by mohly být přínosem finanční nástroje, jako jsou například bezúročné úvěry, zvýhodněné záruky, kapitálový vstup, avšak jejich pozitivní dopady na finanční výkonnost podpořených subjektů nejsou však v současnosti zatím moc prokázány (Dvouletý, 2017).

Jak uvádějí Wokoun a kol. (2016) a např. Dvouletý a kol. (2018), existuje převaha podnikatelských subjektů, které by realizovaly projekt i bez dotace, příp. v menším rozsahu a dotaci využívají jako doplňkový zdroj finančních prostředků. V tomto případě tak dochází k efektu mrtvé váhy, který byl prokázán například u podpory potravinářského sektoru (Kinšt, Melíšková, 2013). Gherghinescu (2012) upozorňuje, že v případě některých MSP není žádná korelace mezi projektem a jejich rozvojovými plány a podnikatelskou strategií. V jejich případě mohlo jít o náhodné rozhodnutí a využití šance získat finanční podporu. Z tohoto důvodu bylo na základě dat z dotazníkového šetření prostřednictvím χ^2 -testu o nezávislosti (viz např. Řezanková, 2010 či Hendl, 2012) ověřováno, zda realizace projektu bez dotace je závislá na kategorii podniku. Byla testována následující hypotéza:

H_0 : mezi kategorií podniku a realizací projektu i bez dotace neexistuje závislost, tj. všechny kategorie podniků se rozhodují stejně

H_1 : *non* H_0

Na 5% hladině významnosti byla zamítnuta nulová hypotéza a přijata hypotéza alternativní (p-hodnota = 0,000). Dle vypočtených měr intenzity závislosti uvedených v Tab. 2 je závislost středně silná a existuje tak závislost mezi kategorií podniku a rozhodnutím o realizaci projektu bez/s dotací z OPPI.

Tab. 2: Závislost proměnné kategorie podniku a realizace projektu i bez podpory

p-value: 0,000				
C_P	V	φ	$\lambda_{y x}$	$T_{y x}$
0,345	0,324	0,344	0,099	0,080

Zdroj: Vlastní zpracování

S ohledem na skutečnost, že příjemci podpory podávali v některých případech i více žádostí o podporu (Wokoun a kol., 2016), bylo zjišťováno, zda existuje závislost mezi kategorií podniku a počtem podaných projektů a dále pak mezi kategorií podniku a počtem úspěšných projektů. Prostřednictvím Anova analýzy byly testovány následující závislosti:

H_{A0} : Počet podaných projektů je nezávislý na kategorii podniku.

H_{A1} : *non* H_{A0}

H_{B0} : Počet úspěšných projektů je nezávislý na kategorii podniku.

H_{B1} : *non* H_{B0}

V případě obou hypotéz byla na základě p-hodnoty, která byla nižší než zvolená hladina významnosti $\alpha=0,05$, zamítnuta nulová hypotéza a přijata alternativní hypotéza o závislosti. Lze tedy konstatovat, že počet podaných projektů a počet úspěšných projektů je závislý na kategorii podniku. Drobné podniky podávaly nejčastěji pouze jednu žádost o platbu. Malé podniky jeden, či dva projekty. Oproti tomu střední a velké podniky nejčastěji podávaly 5 projektů. Pokud jde o závislost úspěšných projektů, tak v případě drobných podniků měly úspěšný jeden projekt (což je dáno i tím, že ve většině případů jeden podaly). V případě malých podniků realizoval subjekt nejčastěji 1-2 projekty, u středních a velkých podniků převažovala realizace více jak 3 projektů. Výsledky potvrzují skutečnost, že menší podniky nemají kapacity, ať již finanční, či podnikatelské na to, aby realizovaly více projektů.

Subjekty, které podávají žádost o podporu, mohou využít služeb poradenských společností, které jim mohou pomoci jak s celým dotačním procesem a administrací projektu, tak jen s určitými úkony. Sobeková Majková (2011) uvádí v případě podnikatelského sektoru ve Slovenské republice, že podnikatelé často vypracovávají nekvalitní projekty, navíc je administrace projektů náročná a na poradenské společnosti nemají MSP dostatek finančních prostředků. Vojík (2010) naopak uvádí, že spolupráce s poradenskou firmou, či najmutí si poradce je opomíjenou možností, jak zlepšit výsledky firmy. Podpora se nemusí týkat jen dotací a úvěrů, ale také v práci s lidmi, ve vyhodnocování informací a jejich využití. Předpokladem je, že drobné, malé a střední podniky sice nemají dostatečné znalosti na zpracování projektové žádosti a služby poradenské společnosti jsou pro ně příliš finančně náročné vzhledem k tomu, kolik by mohli dotací získat, tudíž se snaží celý dotační proces provést vlastními silami. Oproti tomu pro velké společnosti jsou služby poradenských společností finančně dostupnější a v mnoha případech navíc realizují větší a více finančně náročné projekty než drobné a malé a střední podniky, tudíž je pro ně finanční přínos větší než v případě malého projektu. Překvapivě 77 % respondentů odpovědělo na otázku ohledně využití služeb poradenských společností, že jejich služeb využili. S ohledem na možnost podat více projektů, byli dále dotázáni, zda využili jejich služeb pro všechny podávané projekty, přičemž 82 % odpovědělo, že ano. Bylo provedeno testování statistické závislosti mezi proměnnou kategorie podniku a využitím poradenské společnosti:

H_0 : Využití služeb poradenské společnosti není závislé na kategorii podniku.

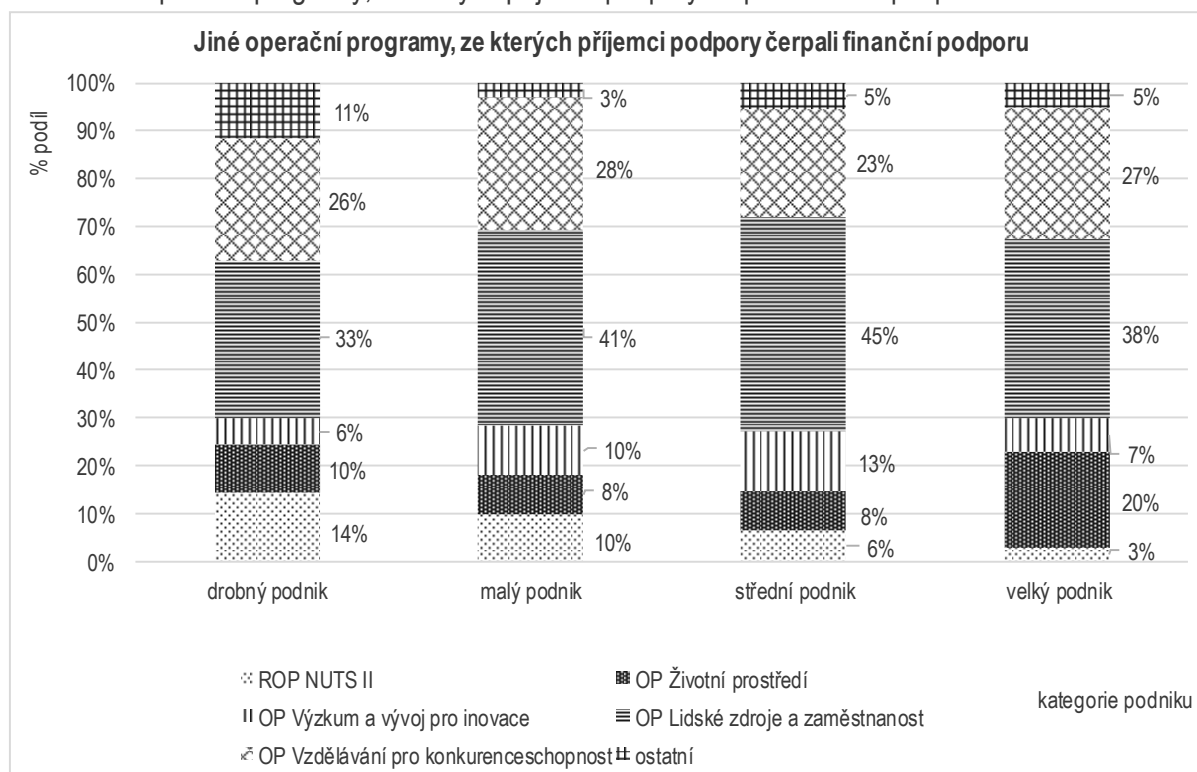
H_1 : *non* H_0

I když byla na 5% hladině významnosti zamítnuta hypotéza o nezávislosti a přijata alternativní hypotéza o závislosti využívání služeb poradenské společnosti na kategorii podniku, z hodnot měř závislosti, které byly téměř nulové, však nelze mluvit o závislosti. Lze tedy konstatovat, že mezi jednotlivými kategoriemi neexistuje výrazný rozdíl v rozhodnutí o využívání poradenských společností, či nikoliv. Tato skutečnost může být dána tím, že drobné, malé a střední podniky nemají dostatečné znalosti na zpracování projektové žádosti (jak bylo zmíněno), avšak finanční přínos z dotace po odečtení nákladů na poradenskou společnost, je pro ně i tak dostatečný, že jejich služeb využili. V případě velkých společností se předpokládá, že služby poradenských společností převážně využívají, potvrdil. Přístup velkých podniků k administraci projektu se tak neodlišuje od přístupu drobných, malých a středních podniků a častěji byla administrace projektu přenechávána poradenské společnosti.

Vzhledem ke skutečnosti, že žadatelé o podporu z fondů EU mohou žádat z různých programů podpory, bylo další otázkou zjišťováno, zda příjemci podpory z OPPI žádali v programovém období 2007 - 2013 i z jiných operačních programů kromě OPPI a v případě, že ano, o jaké operační programy se jednalo. 64 % příjemců podpory odpovědělo, že z jiného operačního programu nečerpalo. Z 36 % příjemců, kteří

čerpali z OPPI, čerpalo podporu i z jiných operačních programů, přičemž se nejčastěji jednalo o Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost a Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Výsledky jsou uvedeny na následujícím Obr. 1. Z důvodu zvýšení přehlednosti grafu a jeho vypovídací schopnosti byly sloučeny všechny regionální operační programy pod jednu kategorii a dále pak operační programy, kde se zastoupení pohybovala pouze v jednotkách. Pokud se zaměříme na jednotlivé kategorie podniků, je patrné, že drobné podniky využívaly častěji než ostatní právní formy regionální operační programy. Naopak velké podniky čerpaly více finančních prostředků z Operačního programu Životní prostředí oproti ostatním právním formám. Tato skutečnost může být spjata například s regenerací brownfieldů, kde je vhodné právě spojení OPPI a OP Životní prostředí a s ohledem na finanční náročnost takového projektu je spíše předpokladem, že bude realizován velkým podnikem.

Obr. 1: Jiné operační programy, ze kterých příjemci podpory čerpali finanční podporu

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření probíhalo v době, kdy končilo programové období 2007 – 2013 a pomalu se začínalo připravovat a realizovat programové období 2014 – 2020. Další část dotazníku se tedy zaměřila na nové programové období 2014 – 2020, na které MPO připravilo Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK). OPPIK byl zaslán do Evropské komise k závěrečné schvalovací proceduře až 28. 11. 2014. S ohledem na tento navrhovaný operační program OPPIK byli příjemci dotázáni, zda plánují podání žádosti o podporu i v rámci OPPIK, příp. pokud ne, tak z jakého důvodu. 58 % příjemců podpory z OPPI se vyslovilo, že o podporu z OPPIK nejspíše žádát budou, 22 % nevědělo a 3 % tuto možnost striktně zamítlo. Bylo zjištěno, že zejména střední a velké podniky mají o podání žádosti o podporu v OPPIK zájem, avšak v případě malých a drobných podniků je rovněž procento podniků, které budou žádat velmi vysoké. Toto zjištění nekoresponduje s výsledky šetření Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (2011), kde ze subjektů, které podávaly projekt v období 2007 – 2013, by se programu 2014 – 2020 chtělo účastnit 90 %. Rozdíl ve výsledcích může být jednak dán vzorkem respondentů a dále pak tím, že průzkum byl učiněn v roce 2011 a někteří příjemci mohli po zkušenostech od myšlenky účastnit se i dalšího období, upustit. Vliv mohla mít i ekonomická krize. Na základě zjištěných dat bylo prostřednictvím χ^2 -testu o nezávislosti ověřováno, zda existuje závislost

odpovědi na kategorii daného podniku. Statistická závislost byla na 5% hladině významnosti prokázána, avšak jak je z Tab. 3 zřejmé, že je tato závislost malá.

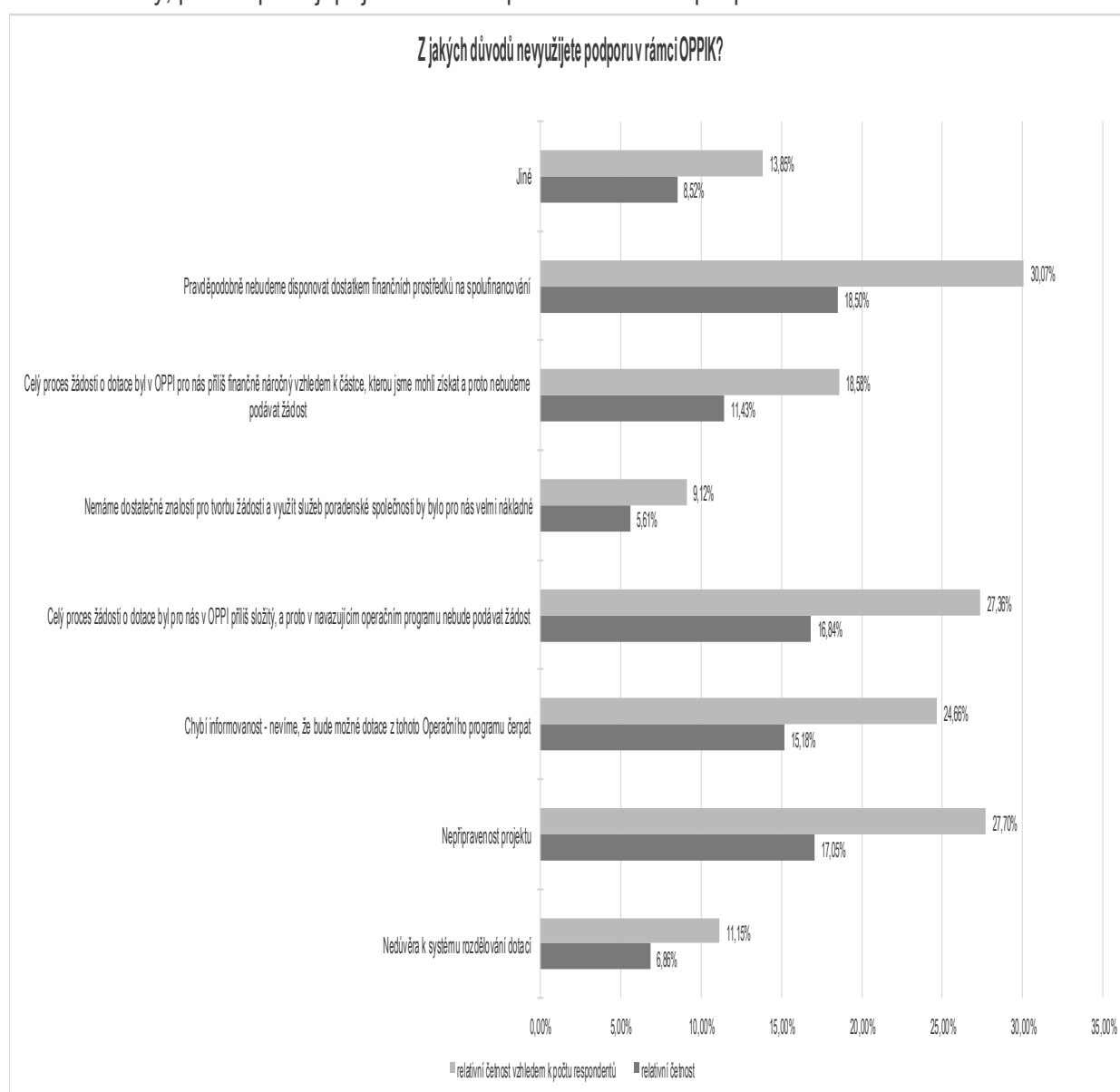
Tab. 3: Závislost proměnné kategorie podniku a podání žádosti v OPPIK

p-value: 0,000				
C_P	V	Φ	$\Lambda_{y x}$	$T_{y x}$
0,141	0,082	0,142	0,000	0,010

Zdroj: vlastní zpracování

Nejčastěji udávanými důvody, proč zřejmě příjemci podpory z OPPI nevyužijí možnost dotaci z OPPIK na období 2014 – 2020 jsou uvedeny v následujícím Obr. 2. Nejvíce příjemců uvedlo v rámci odpovědí, že pravděpodobně nebudou disponovat dostatkem finančních prostředků na spolufinancování projektu, či nemají připravený projekt. Často také byla uvedena náročnost celého procesu a chybějící informovanost.

Obr. 1: Důvody, proč neplánují příjemci z OPPI podávat žádost o podporu v rámci OPPIK

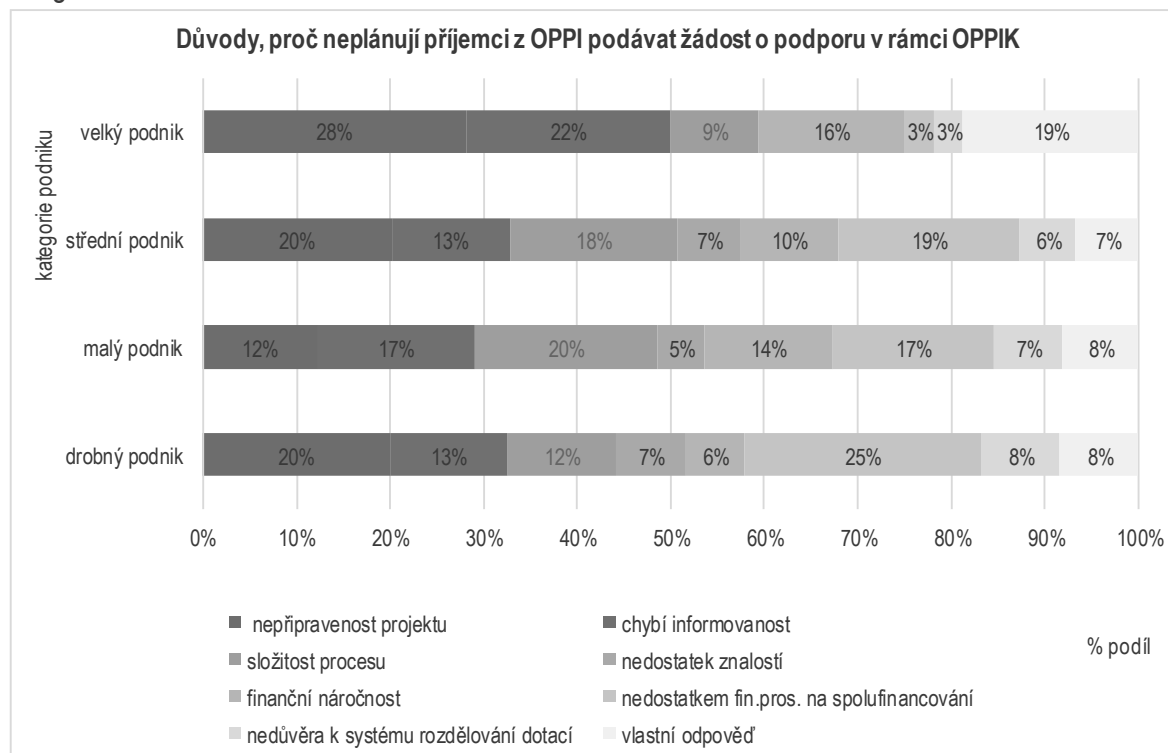

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Pro velké podniky je největší překážkou nepřipravenost projektu a chybějící informovanost. Střední podniky rovněž nemají připraven projekt a navíc ani dostatek finančních prostředků na spolufinancování projektu. Malým podnikům nejvíce vadí složitost celého procesu, malá informovanost a dále pak nemají rovněž dostatek finančních prostředků na spolufinancování. To trápí také drobné podniky.

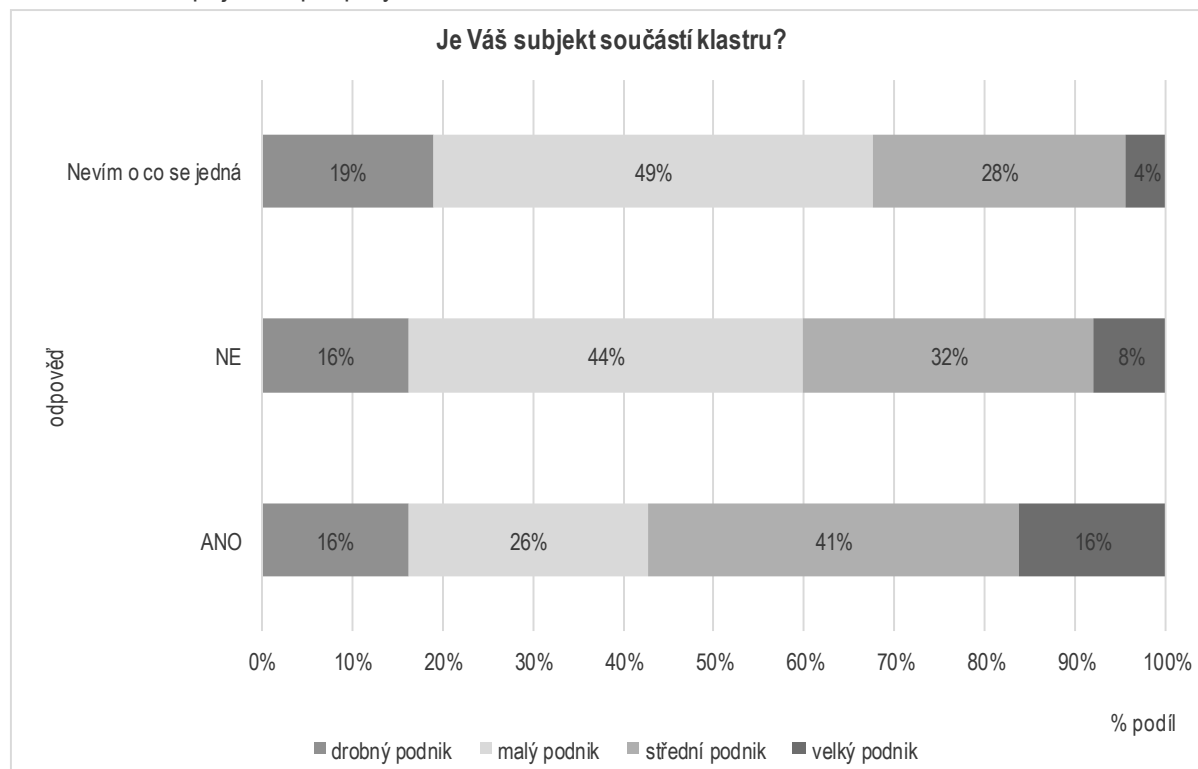
Obr. 3: Důvody, proč neplánují příjemci z OPPI podávat žádost o podporu v rámci OPPIK dle jednotlivých kategorií

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Jedna z dalších otázek byla zacílena na členství příjemců podpory v nějakém z klastrů. Žižka (2008) uvádí, že o členství v klustrech mají zájem spíše malé a střední podniky, u velkých firem panuje spíše nezájem o členství v klustrech. 65 % procent příjemců odpovědělo, že není součástí žádného klastru a 27 % nevědělo, o co se vůbec jedná. Z došlých odpovědí ANO, bylo 41 % od středních firem, 26 % od malých firem a 16 % od drobných podniků – viz Obr. č. 4. Procentuální podíl u velkých firem tak potvrzuje výše uvedené tvrzení Žižky (2008). Příjemci, kteří nebyli součástí klastru, byli dotázáni, zda v budoucnosti plánují, že by se součástí nějaké stali. V případě malých a drobných podniků uvažuje o členství cca 12 % podniků, v případě velkých 5 % a středních 9 %. I zde se tak potvrdilo, že větší podniky spíše nemají zájem o toto členství.

Obr. 4: Členství příjemců podpory v klastru

Zdroj: vlastní zpracování na základě dotazníkového šetření

Závěry, které byly na základě provedeného dotazníkového šetření zjištěny ohledně odlišného přístupu jednotlivých velikostních kategorií podnikatelských subjektů, jsou následující:

- existuje závislost mezi kategorií podniku a vývozem do zahraničí, tj. velké firmy více vyváží než podniky malé, či drobné;
- počet podaných projektů je závislý na kategorii podniku, tj. velké podniky podávají více žádostí o podporu;
- počet úspěšných projektů je závislý na kategorii podniku, tj. velký podnik realizuje v rámci OPPI více projektů než podnik malý (drobní podnikatelé realizovali nejčastěji jeden projekt, velké a střední podniky 3 projekty);
- všechny kategorie podniků využívají služeb poradenských společností ve stejné míře;
- byla prokázána statistická závislost v případě odpovědi ohledně realizace projektu i bez podpory na kategorii podniku; realizace projektu i bez podpory převažuje u velkých podniků;
- realizovat projekt v rámci OPPIK se chystá vyšší procento středních podniků a velkých podniků než drobných a malých podniků;
- odlišné důvody pro nepodání žádosti v OPPIK (velké podniky a střední podniky: nepřipravenost projektu; drobné podniky: nedostatek finančních prostředků na spolufinancování; malé podniky: nedůvěra k dotacím);
- zájem o členství v klastru mají spíše malé a střední podniky než velké.

Výše uvedené výsledky tak potvrzují, že menší podniky nemají kapacity, ať již finanční, nebo podnikatelské na to, aby realizovaly více projektů, z tohoto důvodu by bylo vhodné se při realizaci současného programového období a zejména při přípravě budoucího programového období zabývat i odstraněním, či alespoň zmírněním těchto bariér pro záměr a samotné předložení projektových žádostí ze současného/budoucího operačního programu. Otázkou zůstává podpora velkých společností, kdy pokud jeden velký podnik realizuje v rámci OPPI více projektů, je otázkou, zda je podpora opravdu účelná a nejedná se pouze o doplňkový zdroj financování.

Na základě provedené analýzy odpovědí z dotazníkového šetření lze konstatovat, že se chování příjemců v rámci jednotlivých kategorií odlišuje. Největší odlišnosti jsou v chování drobných a velkých podniků, což se dalo předpokládat. Chování středních podniků se přibližuje spíše k chování a charakteristikám velkých podniků než drobných podniků.

2.2 Model pro výběr podniků/projektů potenciálně ohrožených nedodržením udržitelnosti projektu – hodnocení finančního zdraví příjemců podpory z OPPI

Všichni příjemci podpory museli splnit při předkládání žádosti o projekt ekonomickou přijatelnost. Cílem této podkapitoly je prostřednictvím modelů sloužících k hodnocení finančního zdraví subjektů, zhodnotit finanční zdraví příjemců podpory z OPPI v letech 2012 – 2016 a určit nejvhodnější model k jejich hodnocení. Vybraný model pak bude možné použít k identifikaci kontrolního vzorku pro důslednější kontrolu nad konkrétním příjemcem – resp. při udržitelnosti projektu – tj. po realizaci projektu. Rovněž by metoda mohla být využita již při samotném posuzování přijatelnosti projektu při hodnocení žádosti o projekt.

Na základě rešeršní analýzy byl k testování vybrán Altmanův model (ve verzi z roku 1968 a 1983) a modely IN, které jsou v českém prostředí nejčastěji používány za účelem hodnocení finančního zdraví podniků. Z modelů IN bude vypočítán index IN05, který je v současné době považován za nejpřesnější. Pro zajímavost bude vypočten i IN99, který je více bonitním modelem než bankrotním. Dále pak bude zahrnut Tafflerův model.

Finanční analýza vychází ve většině případů z údajů, které jsou veřejně dostupné, či které společnost poskytne. Jedním z rizik této analýzy je tedy závislost na pravdivosti vstupních účetních údajů. V tomto případě byla veškerá data shromažďována z dostupných databází jako je Albertina, MagnusWeb a dále pak byly některé údaje čerpány z Obchodního rejstříku. Ač mají firmy zapsané v Obchodním rejstříku povinnost zveřejňovat účetní závěrku, u některých firem bohužel data nebyla dostupná a musely být z tohoto důvodu z analýzy vyloučeny. Osoby zapsané v Obchodním rejstříku jsou povinny zveřejňovat svojí účetní závěrku. Pokud tak neučiní, může jim finanční úřad vyměřit za nesplnění této povinnosti pokutu. Tyto pokuty však bývají většinou uděleny na základě upozornění třetí strany (Bokšová, Randáková, 2014). Navíc dle §21 a odst. 9 zákona o účetnictví, nemají malé a mikro účetní jednotky povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem a nemusí zveřejňovat výkaz zisků a ztrát, pokud jim to neukládá zvláštní právní předpis. Problém nezveřejňování účetní výkazů zmiňuje např. i zpráva Nejvyššího kontrolního úřadu (2013), která uvádí, že cca 81 % subjektů nezveřejnilo svojí účetní závěrku za rok 2010. Účetní závěrku za rok 2011 nemělo v únoru roku 2013 odesláno cca 79 % podniků (Bokšová, Randáková, 2011). Tab. 4 uvádí výsledky hodnocení finančního zdraví příjemců podpory z OPPI prostřednictvím vybraných modelů v letech 2012 až 2016.

Tab. 4: Zhodnocení finančního zdraví příjemců z OPPI dle vybraných finančních modelů

model			2012		2013		2014		2015		2016	
Altman 1968	Z<1,2	pásmo bankrotu	2547	47%	2461	47%	2148	44%	1814	43%	379	40%
	1,2-2,7	šedá zóna	1485	28%	1485	28%	1476	30%	1277	30%	302	32%
	ZT>2,7	pásmo prosperity	1340	25%	1312	25%	1245	26%	1138	27%	271	28%
	celkem		5372	100%	5258	100%	4869	100%	4229	100%	952	100%
Altman 1983	Z<1,2	pásmo bankrotu	3039	57%	2958	56%	2614	54%	2237	53%	488	51%
	1,2-2,7	šedá zóna	1404	26%	1402	27%	1400	29%	1206	29%	277	29%
	ZT>2,7	pásmo prosperity	929	17%	898	17%	855	18%	786	19%	187	20%
	celkem		5372	100%	5258	100%	4869	100%	4229	100%	952	100%
IN05	IN<0,9	spějí k bankrotu	2436	46%	2255	43%	1969	41%	1668	40%	345	37%
	0,9-1,6	s 50% zbankrotují, šedá zóna	1137	21%	1043	20%	955	20%	805	19%	195	21%
	IN>1,6	malá pravděpodobnost bankrotu	1778	33%	1933	37%	1919	40%	1731	41%	393	42%
	celkem		5351	100%	5231	100%	4843	100%	4204	100%	933	100%
Tafflerův model	ZT<0,2	pravděpodobnost bankrotu	357	7%	358	7%	301	6%	292	7%	56	6%
	0,2-0,3	šedá zóna	390	7%	354	7%	318	7%	290	7%	65	7%
	ZT>0,3	zdravý podnik	4567	86%	4459	86%	4173	87%	3575	86%	798	87%
	celkem		5314	100%	5171	100%	4792	100%	4157	100%	919	100%
IN99	IN<0,684	netvoří hodnotu	1744	33%	1676	32%	1436	30%	1273	31%	318	35%
	0,684-1,22	spíše netvoří hodnotu	1795	34%	1789	35%	1617	34%	1420	34%	340	37%
	1,22-1,59	nelze určit	807	15%	801	15%	809	17%	688	17%	127	14%
	1,59-2,07	spíše tvoří hodnotu	515	10%	492	10%	524	11%	447	11%	80	9%
	IN>2,07	tvoří hodnotu	453	9%	413	8%	406	8%	329	8%	54	6%
	celkem		5314	100%	5171	100%	4792	100%	4157	100%	919	100%

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je z této tabulky zřejmé, za rok 2016 mělo dostupná data pro provedení této analýzy pouze necelých 15 % příjemců podpory. Na základě provedené analýzy a ověření vhodnosti modelu prostřednictvím chyby I. (podnik zbankrotoval, ale model ho vyhodnotil jako finančně zdravý) a II. druhu (finančně zdravý podnik vyhodnocen jako bankrotní) (Fernandes, 2005; Tserng, 2014) byl jako nejvhodnější model pro hodnocení finančního zdraví příjemců podpory z OPPI vybrán Tafflerův model. Dle tohoto modelu a na základě dat za rok 2015 šlo k bankrotu 7 % příjemců podpory. Na základě tohoto zjištění je tak možné konstatovat, že zde hrozí riziko nesplnění udržitelnosti projektu a hrozba případného vzniku nezpůsobitelných výdajů. Na základě provedených výpočtů a určení nejvhodnějšího modelu pro zhodnocení finančního zdraví podniku, který čerpal dotaci v rámci OPPI (obdobně i u navazujících operačních programů), je tak možné pro kontrolní/hodnotící činnost doporučit následující zlepšení:

1) ve fázi udržitelnosti projektu (tj. po ukončení projektu)

Pro identifikaci kontrolního vzorku projektů/ příjemců podpory, u kterých je přinejmenším nutné provádět důslednější a pravidelnou kontrolu udržitelnosti projektu po realizaci projektu, využít Tafflerův model. Problémy v oblasti špatné dostupnosti dat, jejich pozdější zveřejňování v dostupných databázích by bylo možné odstranit povinností pro příjemce tato data neprodleně předávat na MPO/API. Nejvhodnější formou je využití informačního systému IS KP 14+, kam by příjemce dotace tato data neprodleně po jejich zpracování v účetnictví zapisoval a Řídící orgán by je pak využíval pro výpočet daného modelu.

2) ve fázi běhu/ administrace projektu

Podrobněji kontrolovat příjemce/projekty i v průběhu realizace projektu v případech, kdy Tafflerův model zařadí daného příjemce do oblasti možného rizika z pohledu jeho finančního zdraví, tedy hrozí u něj potencionální problém s jeho existencí v budoucnu. Tato činnost by měla být prováděna například v době předložení monitorovací zprávy příjemcem a především při provádění kontroly předložených žádostí o platbu, tj. ještě před samotným proplacením finančních prostředků příjemci. Toto doporučení se týká současného prog. období 2014 – 2020, tedy OPPIK a rovněž i případného navazujícího operačního programu. Problém s nedostupností a aktuálností dat pro výpočet modelu by mohl být řešen stejným způsobem jako v bodě č. 1.

3) ve fázi podání žádosti o projekt

Zpřísnit proces hodnocení finančního zdraví žadatelů o podporu. Jednou z možností je opět použití i uvedeného Tafflerova modelu, který byl shledán pro tuto oblast jako nejvhodnější. Prostřednictvím tohoto modelu opět identifikovat potencionálně rizikové žadatele o dotaci a podrobněji se u nich při hodnocení projektové žádosti zaměřit na jejich další finanční ukazatele a projekt samotný. Problém

s nedostupností a aktuálností dat pro výpočet modelu by měl být řešen povinností tato data při podání žádosti o projekt v systému IS KP 14+ vyplňovat. Toto doporučení se týká současného progr. období 2014 – 2020, tedy OPPIK a rovněž i případného navazujícího operačního programu.

Provedený výzkum má i určitá svá omezení, kterými je například již dříve uváděná nedostupnost potřebných dat a účetních závěrek. Některé společnosti mohou právě z důvodu skutečnosti, že očekávají úpadek, přestat dokumenty zveřejňovat. Dalším problémem je, že data jsou dostupná s poměrně velkým časovým zpožděním a to, že je něco v nepořádku tak může být zjištěno pozdě. Svoji roli hrají také odlišnosti ve vedení účetnictví, kdy výsledky může ovlivnit skutečnost, že společnost postupuje podle mezinárodních standardů, které jsou striktnější, či dle národních standardů. Vypovídající schopnost účetních výkazů je navíc ovlivněna řadou faktorů jako je např. inflace, sezónní a konjunkturální výkyvy, legislativní změny, pohyby kurzů cizích měn, změny úrokových sazeb apod. Všechny uvedené modely jsou pouze odhadem. Největší vypovídající schopnost mají tyto modely v horizontu jednoho roku dopředu a s delším časovým obdobím jejich schopnost předpovídání finančního zdraví klesá. Vypovídací schopnost není zcela 100%, ale pohybuje se v rozmezí cca 50 – 90 %. Na nutnost obezřetnosti při interpretaci výsledků upozorňují i Vochozka (2011), či Růčková (2011).

ZÁVĚR

Nepostradatelnou součástí podnikatelské činnosti jsou finance, bez kterých by podnik nemohl existovat. Jednou z možností, která se pro financování podnikatelského sektoru nabízí, jsou finanční prostředky poskytované z fondů Evropské unie. V programovém období 2007 – 2013 bylo v České republice realizováno 26 operačních programů, přičemž podpory podnikatelského prostředí se nejvíce dotýkal Operační program Podnikání a inovace realizovaný Ministerstvem průmyslu a obchodu.

Článek byl zaměřen na identifikaci odlišností v chování, přístupu a postojů drobných, malých, středních a velkých podniků ve vztahu k poskytnuté podpoře z OPPI. Na základě provedené analýzy a testování závislosti výsledků z dotazníkového šetření lze konstatovat, že se chování příjemců v rámci jednotlivých kategorií odlišuje, přičemž se chování středních podniků přibližuje spíše k chování a charakteristikám velkých podniků. Provedená analýza potvrdila, že menší podniky nemají zejména finanční kapacity na to, aby realizovaly více projektů. Zjištěný problém drobných a malých podniků s financováním projektu se v rámci dotazníkového šetření objevil několikrát. Možným řešením by bylo využití zálohových plateb v rámci tohoto OP. V případě odpovědi ohledně realizace projektu i bez podpory byla prokázána statistická závislost na kategorii podniku. Realizace projektu i bez podpory převažuje u velkých podniků, které navíc podávají oproti drobným, malým a středním podnikům více projektů.

Oblasti, kde nebyly shledány rozdíly mezi kategoriemi podniků, jsou následující: využití služeb poradenských společností, schopnosti zpracovat si určité dokumenty a učinit určité úkony související s dotačním procesem buď vlastními silami, či dopomocí. Odlišnosti mezi jednotlivými kategoriemi byly naopak shledány v důvodech nepodání žádosti v rámci OPPIK (velké podniky a střední podniky: nepřipravenost projektu; drobné podniky: nedostatek finančních prostředků na spolufinancování; malé podniky: nedůvěra k dotacím). Dále pak bylo potvrzeno zjištění Žižky (2008), který uvádí, že o členství v klastrech mají zájem spíše malé a střední podniky, u velkých firem panuje spíše nezájem o členství v klastrech.

Dalším cílem bylo nalézt nejvhodnější model pro identifikaci podniků/ projektů, které jsou potencionálně ohroženy nedodržením udržitelnosti projektu, a to prostřednictvím hodnocení finančního zdraví příjemců podpory z OPPI, který bude možné aplikovat i pro současné a případné budoucí programové období. Na základě rešeršní analýzy možných způsobů hodnocení finančního zdraví podniků bylo identifikováno několik vhodných bankrotních modelů pro hodnocení finančního zdraví příjemců podpory a byly naaplikovány na data za příjemce z OPPI. Jako nejvhodnější model, který je nejvíce použitelný pro oblast OPPI (obdobně i u navazujících operačních programů), se ukázal Tafflerův model. Prostřednictvím tohoto modelu bylo identifikováno 7 % příjemců jako problematických. S ohledem na toto zjištění je navrhováno zahrnout tento bankrotní model do procesu prověřování finančního zdraví žadatelů o podporu/příjemců podpory ve fázi udržitelnosti projektu (tj. po ukončení projektu – pro OPPI a především pro OPPIK

a obdobně i u navazujícího operačního programu), ve fázi běhu/administrace projektu i ve fázi podání žádosti o projekt. Na základě tohoto modelu mohou být identifikováni příjemci podpory, u kterých je přinejmenším nutné provádět důslednější a pravidelnou kontrolu udržitelnosti projektu a snížit tak riziko nezpůsobilosti výdajů za tuto oblast pro program na minimum. Rovněž by pak bylo sníženo i riziko zatížení státního rozpočtu, ze kterého by se případně musely financovat výdaje za projekt v případě, že by nebyla částka obdržena příjemcem dotace jím navracena. Problémy v oblasti špatné dostupnosti dat, jejich pozdější zveřejňování v dostupných databázích, ztěžující výpočet tohoto modelu, by bylo možné odstranit povinností pro příjemce tato data neprodleně po jejich vyhotovení předávat na MPO/API. Nejvhodnější formou je využití informačního systému IS KP 14+, kam by příjemce dotace tato data neprodleně po jejich zpracování v účetnictví zapisoval a Řídící orgán/ zprostředkující subjekt, či jiný zainteresovaný subjekt implementační struktury by je pak využíval pro výpočet daného modelu.

ZDROJE

- Acs, Z., Armington, C. (2004a). The impact of geographic differences in human capital on service firm formation rates. *Journal of Urban Economics*. 56(2), 244–278.
- Acs, Z., Armington, C. (2004b). Employment growth and entrepreneurial activity in cities. *Regional Studies*. 38(8), 911–927.
- Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (2011). Závěrečná zpráva „Provedení a vyhodnocení dotazníkového šetření mezi malými a středními podniky.“ Retrieved 12.5.2017, from: <<http://www.mpo-oppi.cz/document.file.php?idDocument=1283>>.
- Audretsch, D., B., & Fritsch, M. (2002). Growth regimes over time and space. *Regional Studies*. 36(2), 113–124.
- Belás, J., Bilan, Y., Ključnikov, A., Vincúrová, Z., & Macháček, J. (2015). Actual problems of business risk in sme segment. case study from Slovakia. *International Journal of Entrepreneurial Knowledge*. 3(1), 46–56.
- Bergström, F. (2000). Capital Subsidies and the Performance of Firms. *Small Business Economics*. 14. 183–193.
- Bokšová, J, & Randáková, M. (2014). Zveřejňují podniky, které procházejí insolvenčním řízením, své účetní závěrky? *Český finanční a účetní časopis*. 8(4), 164–171.
- Carree, M., & Thurik, A., R. (2008). The Lag Structure of the Impact of Business Ownership on Economic Performance in OECD Countries. *Small Business Economics*. 30(1). 101-110.
- Caves, R., E. (1998). Industrial Organization and New Findings on the Turnover and Mobility of Firms. *Journal of Economic Literature*. 36(4), 1947–1982.
- Czechinvest (2017). Statistika čerpání dotací z programu OPPI. Retrieved 1.9.2017 from: <<http://eaccount.czechinvest.org/Statistiky/StatistikaCerpaniDotaci.aspx>>.
- Český statistický úřad (2017). Veřejná database. Retrieved 1.9.2017 from: <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/>>.
- Davis, S., J., Haltiwanger, J., & Schuh, S. (1996). Small Business and Job Creation: Dissecting the Myth and Reassessing the Facts. *Small Business Economics*. 8(4), 297–315.
- Dvouletý, O. (2017). Finanční nástroje podpory podnikání: Zatím bez krátkodobých dopadů? In 3. konference *Evaluační jednotky Národního orgánu pro koordinaci*, Praha: MMR, 22.11.2017.
- Dvouletý, O., a kol. (2018). Zahájili by podnikatelé svoji činnost i bez poskytnutí veřejné podpory? Ohlédnutí za programem START. *Trendy v podnikání - Business Trends*. 8(1), 25-32.
- Fernandes, J., E. (2005). Corporate credit risk modelling: quantitative rating systém and probability of default estimation. Retrieved 15.8.2017, from [www: images.to.camcom.it/f/tofinanza/l/_l_01.pdf](http://www.images.to.camcom.it/f/tofinanza/l/_l_01.pdf).
- Fidrmuc, J., & Hainz, C. (2010). Default Rates in The Loan Market for SMEs Evidence From Slovakia. *Economic systém*. 34. 133–147.
- Fritsch, M. (2013). New business formation and regional development: A survey and assessment of the evidence. *Foundations and trends in entrepreneurship*. 9(3). 249–364.
- Gherghinescu, O. (2012). Structural Funds' Use By The Sme Sector In Romania – Structural Expectations, Difficulties And Impacts. *Revista Tinerilor Economisti*. 1(18), 35–42.

- Hendl, J. (2012). *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. Praha: Portál
- Heřman, J. (2011). Inovace v kontextu růstu konkurenceschopnosti podniků In Kislingerová, E. a kol. (2011): *Nová ekonomika. Nové příležitosti*. Praha: C.H. Beck
- Hohti, S. (2000). Job Flows and Job Quality by Establishment Size in the Finnish Manufacturing Sector 1980–94. *Small Business Economics*. 15(4), 265–281.
- Kinšt, J., & Melišková, M. (2013). Audit podpory potravinářského sektoru. Retrieved 15.5.2017 from: <<https://www.euroskop.cz/9047/22356/clanek/audit-podpory-potravinarskemu-sektoru/>>.
- Kirchhoff, B., & Phillips, B. (1988). The Effect of Firm Formation and Growth on Job Creation in the United States. *Journal of Business Venturing*. 3(4), 261– 272.
- Ministerstvo průmyslu a obchodu. (2014). Operační program Podnikání a inovace (OPPI) 2007 – 2013. Retrieved 1.6.2017 from: <<http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/oppi/>>.
- Nejvyšší kontrolní úřad. (2013). Informace z kontrolní akce NKÚ č. 12/01. Retrieved 15.7.2017 from: <<https://www.nku.cz/scripts/detail.php?id=464>>.
- Petersen, M., & Rajan, R. (1994). The benefits of lending relationships: evidence from small business data. *The Journal of Finance*. 49(1), 3–37.
- Petříček, V. (2007). *Česká podpora podnikání v evropském kontextu*. Praha: Corona Communications s.r.o.
- Růčková, P. (2011). *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. Praha: Grada Publishing, a.s.
- Řezanková, H. (2010). *Analýza dat z dotazníkových šetření*. Praha: Professional Publishing
- Sobeková Majková, M. (2011). Analýza bariér a faktorov financovania malých a stredných podnikov v Slovenskej republike. *Ekonomický časopis*. 59(10), 1033-1049.
- Tserng, H., a kol. (2014). Prediction of default probability for construction firms using the logit model. *Journal of Civil Engineering and Management*. 20(2), 247–255.
- Van Stel, A., Carree, M., A., & Thurik, A., R. (2005a). The effect of entrepreneurial activity on national economic growth. *Working paper series of EIM Business and Policy Research*. Retrieved 2.3.2017 from: <<http://www.entrepreneurship-sme.eu/pdf-ez/N200419.pdf>>.
- Van Stel, A., J., Carree, M., A., & Thurik, A., R. (2005b). The Effect of Entrepreneurial Activity on National Economic Growth. *Small Business Economics*. 24, 311–321.
- Van Stel, A., J., & Storey, D., J. (2004). The Link between Firm Births and Job Creation: Is There a Upas Tree Effect? *Regional Studies*. 38(8), 893–909.
- Veber, J., Srpová, J., a kol. (2012). *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing.
- Vochozka, M. (2011). *Metody komplexního hodnocení podniku*. Praha: Grada Publishing.
- Vojík, V. (2007). *Vybrané kapitoly z management malých a středních podniků I*. Praha: Oeconomica.
- Vojík, V. (2010). *Specifika podnikání malých a středních podniků v tuzemsku a zahraničí*. Praha: Wolters Kluwer ČR.
- Voulgaris, F., Papadogonas, T., & Agiomirgianakis, G. (2005). Job Creation and Job Destruction in Greek Manufacturing. *Review of Development Economics*. 9(2). 289–301.
- Wit, G., & Kok, J. (2014). Do small businesses create more jobs? New evidence for Europe. *Small Business Economics*. 42 (2), 283–295.
- Wokoun, R., Kolařík, P., & Kolaříková, J. (2016). Evaluation of entrepreneurs with a focus on Operational programme enterprise and innovation (OPEI). Results of a questionnaire survey. *Economics & Sociology*. 9(4), 272–288.
- Žižka, M. (2008). Vliv klastrů na konkurenceschopnost podniků v České republice. *Ekonomický časopis*. 56(1), 39–52.